პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ᲚᲔᲚᲝ

№ 199 (7760)
18 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ
ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲘ,
1984 Წ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანი

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

ᲒᲐᲛᲝᲛᲔᲚᲘ 1934 ᲬᲚᲘᲡ 13 ᲐᲞᲠᲘᲚᲘᲓᲐᲜ ● ᲤᲐᲡᲘ 8 ᲙᲐᲞ.

ᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲣᲠᲘ, ᲮᲐᲢᲝᲕᲐᲜᲘ ᲯᲐᲜᲕᲐᲠᲯᲘᲨᲘᲕᲘ

რიგᲗᲣᲚ ტანვარჯიშს უამრავი მომდევარი და თაყვანისმცემელი ᲐᲥᲕᲡ. როცა ᲛᲐᲮᲐᲠᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ფიზიკური კულტურის ამ ახალ სახეზე, მის მომავალსა და პრობლემებზე ᲕᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲝᲗᲐᲜ, პირველ ყოვლისა საჭიროა გავარკვიოთ, რა არის იგი და რა ᲒᲐᲜᲐᲠᲘᲜᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲒᲐᲜᲘᲗ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ. ᲡᲬᲠᲐᲤᲘ ᲐᲛ ᲮᲐᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲒᲘᲮᲣᲜᲔᲑᲘᲗ 1965 ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲐᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲠᲘᲒᲘᲗᲘᲜᲘ ᲛᲮᲐᲠᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲢᲐᲜᲕᲐᲠᲯᲘᲨᲘ — ᲢᲐᲢᲐᲜᲐ ᲙᲘᲠᲘᲩᲔᲜᲙᲝ, რომელიც ᲐᲛᲐᲛᲐᲕ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲨᲘᲠᲘᲡ ᲤᲐᲠᲗᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲓᲐ ᲛᲝᲡᲙᲕᲐᲨᲘ.

ფიზიკური კულტურის ეს სახე, რომელსაც საზღვარგარეთ აერობიკა უწოდეს, ჩვენ არავისგან არ ვაღმოგვიღია, — ამბობს ცნობილი სპორტსმენი. ბაღტიისპირეთში, მაგალითად, ქალები ამგვარ ტანვარჯიშს უკვე თითქმის 25 წელია მისდევენ. სპორტის სხვადასხვა სახეობის სინთეზმა წარმოშვა რიტმული ტანვარჯიში — რომორც „სიუჟეტის რიტმების" გამოხატვის ახალი ფორმა.

ახალი ტანვარჯიში სპორტის რამდენიმე სახეობის მოძრაობით საშუალებებს აერთიანებს. ეს სახეობებია: სპორტული და მხატვრული ტანვარჯიში, მძლეოსნობა, ფიგურული ცეკვრაობა, ცეკვრაობა, ცურვა. ამას უნდა დავუმატოთ ქორეოგრაფიის უმარტივესი ფორმები და თანამედროვე სწრაფი რიტმი.

ეიროა თქმა უნდა, როგორც ყველა „ახალ ბედა" სახეობას, რიტმიულ ტანვარჯიშსაც მრავალი პრობლემა აქვს გადასაჭრელი. მინდა შევეხო მათგან რამდენიმეს.

რიტმიულმა ტანვარჯიშმა უდიდესი პოპულარობა მოიხეია... მაგრამ ყველა მსურველს დაამაყოფილებისთვის ეს ჯერ კიდევ არ არის საკმარისი. საჭიროა გარკვეული მომზადება, წვრთნის მეთოდიკის დამუშავება. ამ პრობლემების გადაჭრაში, ისევე როგორც კლუბებში ჯგუფების ჩამოყალიბებაზე კონტროლის დაწესებაში მთავარი როლი რესპუბლიკურმა და საქალაქო სპორტკომიტეტებმა, საკავშირო სპორტკომიტეტმა უნდა შეასრულონ. რიტმიული ტანვარჯიშის განვითარებას ჰპირდება ამ სწორ კალაპოტში ჩაყენება საჭიროდა. საჭიროა დამუშავდეს პროგრამები, დადგმულია მედიცინის ძალები, საჭიროა გამოცდილებით ვადგეთ თვალყური მომეცადინეობა ჯანმრთელობას, სწორად გავაწყვლოთ ისინი სხვადასხვა ჯგუფში ასაკის, ჯანმრთელობის, ფიზიკური მომზადების გათვალისწინებით.

ერთ-ერთი ყველაზე მთავარი პრობლემაა მწვრთნელთა კადრების მომზადება, რადგან ყველა ფეერონი პროფესიონალები უნდა მუშაობდნენ. სპეციალისტთა მომზადებას წლები უნდა, ჩვენ კი მწვრთნელები დღეს გვჭირდება, რადგან საქმე ეხება ადამიანთა ჯანმრთელობას.

მე, მაგალითად, რიტმიული ტანვარჯიშის მასწავლებლის დეფიზს ასე ჩამოვაყალიბებდი: „გაიკეთე ჩემთან ერთად, გაიკეთე ჩემსავით, გაიკეთე ჩემზე უკეთ". ეს მწვრთნელს ვარკვეულ ვალდებულებებს აკისრებს. რიტმიული ტანვარჯიშის მასწავლელის მოძრაობა უნაკლო უნდა იყოს. მწვრთნელი ამ შემთხვევაში მსაჯობს უნდა ჰგავდეს, მუსიკა უნდა იცოდეს და ნებისმიერ ადადტრიალთან შეეძლოს კონტაქტის დამყარება.

ამგვარი კადრების მოსამზადებლად უნდა გამოვიყენოთ სპორტის იმ სახეობათა სპეციალისტები, რომლებიც ერთგვარად ენათესავება „ფენეუტანტს" (ასეთი სახეობებია მხატვრული და სპორტული ტანვარჯიში). იმისათვის, რომ თვითმარქვია მწვრთნელებმა ამ ახალ სახეობაში ფეხი ვერ მოიკიდონ, საჭიროა მოვაწყოთ რიტმიული ტანვარჯიშისთვის შესაფერისი მასწავლელების ატესტაცია. დიდ დახმარებას გაგიწევდა მეთოდიკური ლიტერატურა, რაც ჯერჯერობით თითქმის არა გვაქვს, სასარგებლო იქნება სემინარების მოწყობა.

სპეციალისტები ჩვენ უკვე გვყავს. პირველ ყოვლისა, დავასახელებ სვეტლანა კოპანსს, რომელიც მოსკოვის გუბკინის სახელობის ნავთობისა და გაზის ინსტიტუტში მუშაობს. რიტმიული ტანვარჯიშის ძლიერი ჯგუფები გვყავს მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, დედაქალაქის მთავარ სპორტულ ბაზებზე — ლუჟნიკში, კრილატსკოეში, ოლიმპიურ სოფელში, სპორტკომპლექს „ლოკომპიტივში" და სხვაგან.

სულ ახლახან კრილატსკოეში დამთავრდა რიტმიული ტანვარჯიშის საკთხებისადმი მიძღვნილი საკავშირო სემინარი, რომელშიც სხვადასხვა რესპუბლიკისა და ქალაქის 300 წარმომადგენელი მონაწილეობდა. მათ აქ ბევრი რამ ისწავლეს და შინ შთაბეჭდილებებით დატვირთულნი დაბრუნდნენ. დასანანი მხოლოდ ის არის, რომ ვერ შევძელით მსმენელებისთვის მეთოდიკური ლიტერატურა მოგვეწოდებინა. (ეთქვენოთ შეეფასებინებთ, რომ ოქტომბრის დასაწყისში ასეთი სემინარი თბილისშიც გაიმართა, ოღონდ ლიტერატურა ტანვარჯიშის 220-მა მწვრთნელმა მიიღო მონაწილეობა. სემინარი მეტად საინტერესოდ ჩაბარდა. მასპინძლებმა, საქართველოს პროფსაბჭოს ფიზკულტურისა და სპორტის განყოფილების ხელმძღვანელებმა სემინარის მონაწილეებს თბილისში გამოცემული რიტმიული ტანვარჯიშის სახელმძღვანელოებიც დაურიგეს. ამ ბრძოლებში მოყვანილი ვარჯიშთა კომპლექსები იმდენად მრავალფეროვანი და საინტერესო იყო, რომ თვით ავტორიტეტული სპეციალისტები, მათ შორის იგივე სვეტლანა კრამნი განცვიფრებას ვერ მალავდა).

მინდა რამდენიმე რჩევა შევთავაზო ყველას, ვინც გატაცებულია რიტმული ტანვარჯიშით.

რიტმული ტანვარჯიში უბრალო ღილის ვარჯიში არ არის. ეს გახლავთ სპორტისა და ხელოვნების სინთეზი, მოძრაობის კულტურის კომპლექსი. იგი დაიფუძნება, თუ ჩვეულებრივ ღილის ტანვარჯიშს გაეკთანაბრებთ. უნდა გვახსოვდეს, რომ ეს გახლავთ ხატოვანი, თემატიკური ტანვარჯიში.

რიტმული ტანვარჯიში „იატაკვეშა" გასართობად არ უნდა იქცეს. საჭიროა მას უფიფიდ მასობრივი ხასიათი მიეცეს.

აქვე ვიტყვი, რომ რიტმული ტანვარჯიში უმუსიკოდ ოგვეკი, რაც უწყლოდ მატივეტული, ამომშრალი აუზი. მუსიკას შერჩევისას დამლუპველია მდარე გემოვნება, მიმბაძველობა. პროგრამებს მუსიკალური განთალვების მჭირნ ხალხი უნდა ადგენდეს. კარგი იქნება, თუ ამ საქმით კომპოზიტორებიც დაინტერესდებიან. საჭიროა გამოეუშვიათ ფრამდერფიტები, მაგნეტოფონები დამოუკიდებელი მეცადინეობისთვის.

არ უნდა დავიიწყოთ, რომ რიტმული ტანვარჯიშში მეცადინეობა შეეძლოთ ყველას — ქალებსაც, ბავშვებსაც, მამაკაცებსაც. ბავშვებსა და ახალგაზრდობას მხიარული, თამამის სტილი უნდა შეეთავაზოთ. ასაკოვანი ქალებისათვის უმჯობესია ლირიკული საცეკვაო მუსიკა, მამაკაცებისთვის — ეოცახალი, ხალისიანი მოტივები. მამაკაცების პროგრამებში მეტი ყურადღება უნდა დაეთმოს ძალისმიერ ვარჯიშს, პანტელებს, ეესპანდერს.

ასეთი ტანვარჯიში, ახალი დროის მოთხოვნებით ნაკარნახევი ტანვარჯიში, სპეციალისტთა აზრით, ჩვენში სულ უფრო მტკიცედ მოიკიდებს ფეხს. მას დიდი მომავალი ელის.

ᲛᲡᲝᲤᲚᲘᲝ ᲩᲔᲛᲞᲘᲝᲜᲐᲢᲘ ᲭᲐᲓᲠᲐᲖᲘ

7:5

ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲬᲘᲜᲐᲡ ᲚᲔᲕᲘᲢᲐᲜᲡ ᲗᲝᲛᲐᲨᲘᲗᲘ ᲒᲐᲜᲬᲣᲮᲚᲔᲑᲚᲔᲚᲐᲓ ᲓᲐᲜᲓᲔᲑᲐ ᲛᲐᲘᲡ ᲩᲘᲑᲣᲠᲓᲐᲜᲘᲫᲔ 16 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲓᲔᲑᲣᲚ ᲛᲔᲝᲠᲔᲛᲝᲪᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲨᲘ. ᲛᲐᲭᲘᲡ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ ᲒᲐᲛᲔᲠᲯᲕᲓᲐ 7:5 (+4—2=6) ᲩᲘᲑᲣᲠᲓᲐᲜᲘᲫᲔᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲜᲐᲠᲩᲣᲜᲔᲑᲚᲐᲓ ᲛᲘᲜᲓᲝᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲩᲔᲛᲞᲘᲝᲜᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲣᲠᲘ ᲮᲣᲗᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲨᲘ.

დღეს, 18 ოქტომბრის უნდა შედგეს მეცამეტე პარტია.

ᲐᲮᲚᲐ რამდენიმე შენიშვნა მეთორმეტე პარტიის შესახებ, რომელიც ტექსტი „ლელოს" 17 ოქტომბრის ნომერში დაიბეჭდა.

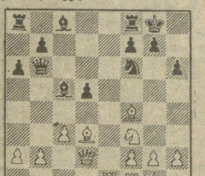

ამ პარტიაში ლევიტინამ შავებით შეეძესდენ მამართა ფრანგულ დაცვას. ამჯერად მსოფლიო ჩემპიონმა თამაში თავიდანვე იერიშზე აიგო. ამაზე მეტყველებს მე-11 სვლა, რომელიც მიიამ პირველად გამოიყენა ამ მატჩში.

პირველი კრიტიკული პოზიცია შეიქმნა მე-14 სვლაზე. აქ ლევიტინას 14. ...ლh6 უნდა ეთამაშა. ამ უზუსტობას ჩიბურდანიძის შემდგომ კომბინაცია მოჰყვა.

17. b4 ეd6 18. კh6! ირკვევა, რომ არ შეიძლება კუს აყვანა, რადგან 18. ...gh 19. ლh6 მe4 20. ეxe4 de 21. ლg5+ და 22. ეxe4-ის შემდეგ შავებს უიმედო პოზიცია აქვთ.

ჩიბურდანიძემ შეინარჩუნა ზედმეტი პაიკი და იერიშში განაგრძო. მისი უპირატესობა იმდენად დიდი იყო, რომ ირჯერ შეეძლო გამარკვევის დაჩქარება. პირველად 25.ეg ხელზე. 25. მg6+ ᲮᲔ (უიმედოა 25. ...მg:h7, 26. მ:h8+ +-ის გამო) 26. ეxe6 მg:h7 27. ლ:g6+ მxg8 28. ლ:h5 შემდეგ თეორეს უკვე ორი ზედმეტი პაიკი აქვთ. მეორედ ხარისხის შეწირვის შემდეგ, 32.ეe სვლაზე. 32. მd7 ეfe8 (32. ...ეg6? 33. მf6+ ᲮᲔ 34. ლf6 მამათი) 33. ეh3 და შავების პოზიცია უიმედოა.

შემდგომ ლევიტინამ კიდევ ერთი პაიკი დაკარგა და პარტია უიმედოლაზერების ენდშპილში გადაფო. როგორც ზემოთ ითქვა, ლევიტინამ დათმო იგი.

ᲒᲝᲠᲓᲘᲜᲘᲐᲜᲘᲡ ᲞᲝᲜᲬᲠᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲜᲬᲘᲐᲜᲔᲗᲘᲡ ᲮᲐᲚᲩᲚᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲨᲔᲡᲐᲡᲕᲚᲔᲚᲘᲡ, ᲩᲘᲑᲣᲠᲓᲐᲜᲘᲫᲔ — ᲚᲔᲕᲘᲢᲘᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲚᲘᲡ ᲮᲔᲓᲘᲗ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲐᲭᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲚᲘᲡ ᲮᲔᲓᲘᲗ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲙᲐᲠᲞᲝᲕᲘᲡ ᲡᲐᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲔᲢᲘᲡᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲘᲗ.

ᲒᲣᲨᲘᲜ...

ᲙᲐᲠᲞᲝᲕᲘᲡ და კასპაროვის თავიანთი მატჩის მეთოთხმეტე პარტია გამართეს. თეორეტიკი კასპაროვი თამაშობდა.

მე-16 სვლაზე შეხვედრა ყაიმით დამთავრდა.

ამრიგად, მატჩის ანგარიში უცვლელი დარჩა — 4:0 (+4—0=1 [illegible] ᲐᲢᲝᲚᲘ კარპოვის სასარგებლოდ. **მეთხუთმეტე პარტია 20 ოქტომბერ** [illegible] გამართავს.

ის არც ტელევიზიის „ვარსკვლავია“, არც — კინოეკრანის. „ხუხუშვილებს ბებერმა“ მინათლა ახალი ხალმა და ახეკ ეენოთენ.

თამაზ ღოღობერიძე — საქართველოს დამსახურებული არტისტი, ხალხური ცეკვის სახელმწიფო დასახელებულ ანსამბლის ხელოვანი.

ბანაკენია ოქვნოდა, მუსიკალური და ქორეოგრაფიული ტრადიციებით შედგენ ოჯახში თამაზიე ხელოვანი არ გამოსულიყო, თუმცა, უკვდავები მაინც ხპორტი დაიწეო..

ღიმილით იგონებს თამაზ ღოღობერიძე. — რეა წელი შემისრულდა თუ არა, ნიგეიერთა მუსიკალურ თამეულდნი გამაჭანეს, მასწავლებელმა ამბედ-დამბედა, მხოლოდ თითები ბალმინჯა და ეთქვა: ამისგან კარგი ეთიოლინჭელიტი დადგებამ და ეთიოლინჭელის კლასში მიმიღეს. პატარა კი ვიყავი, მაგრამ, სმენის რატომ არ მიმოწმეს..მეთქი, გამიკვირდა. წამოვედიდი, ოჯახში დღესასწაულეი იყო. მე კი ისე ვეუჯერებდი ამ ამბებს, თითქოს მეზობლისას ხდებოდა. ბებიამ მეორე დღესვე ეთიოლინჭელი მიაეინე თავისი ?ნა — თამაზზა ქორეოგრაფიეული სასწავლებელი დაამთავრა და თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრის სოლისტი გახდა. სამოციანი წლების ქართველ მაყურებელს კარგად ახსოვს მისი ცეკვა „ქართული“ ოპერებში „დაისი“, „ბებისალმა და ეთერი“, „დარეჯან ცბიერი“, „ღიღილოტის მარჯვენა“, „მინდია“, სოლო პარტიები ბალეტებში „ფეჩონი“, „გორდა“... ბოლო ოცი წელიწადია, თამაზ ღოღობერიძე ნინო რამაშვილისა და ილიკო სუხუშვილის ანსამბლში ცეკვავს, ვეტერანი სოლისტია ამ ანსამბლისა, რომელსაც არც ზეადგინება, არც დითოროამბები არ სპრიდება.

— სპორტის გულშემატკივარი?.. რა თქმა უნდა, დავრჩი. საქართველოში ხომ ყოველი კაცი გულშემატკივარია, მე კი, სპორტსმენივრომ არ ეყოფდიოყავი, გულშემატკივარი მაინც გავხდებოდი. სხვა-ზაზე აუზიც იყო, სადაც მოცურავეები და ფეხბურთელები ვარჯიშობდნენ. აუზს ვერც მე ვეუვლიდი გულგრილად ვვეღლი და გერმანელებმა „მოციკვავეებს“ შორის საქართველოს ჩემპიონი“ შემაჭქვეს. როგორ დამდგიწყდება შეხვედრა პელესთან? 1968 წელს ბრაზილიაში ჩავედით. ანსამბლი სან-პაულს სტადიონზე, „სანტოსს“ ვართამაშე მიიწვიეს. რაა თქმა უნდა, ბელესთვის თვალი არ შემიმორეხია. საკვირველად გულისხმიერიც აღმოჩნდა — ვართამის დამთავრებისთანავე მოვედი, მადლობა გადადგეხადა, ჩვენთან ერთად სუფრაზე გადაიღო, ცოტა ხანს გვესაუბრა, მე ვიკი საქართველო, მუსხა და მეტრეველს ვიცნობო, დაგვიმეორებინა და წავედი..

● თქვენი აზრით, როგორი დამოკიდებულებაა ერის სპორტულ-ზანა და ამ ერის წარმომადგენელ-თა მიერ მოპოვებულ მედლებს შორის?

— ამ შეკითხვაზე ერთგვაროვანი პასუხის გაცემა საკმაოდ ძნელია. თუმცა მაინც შეიძლება ითქვას, რომ ეს დამოკიდებულება პირდაპირპროპორციულია, ყოველ შემთხვევაში, ყველაზე ხელსაყრელ, მომგებიანი სწორედ ასეთი დამოკიდებულებაა.

სამოციან წლებამდე საქართველო ნამდვილად სპორტული ქვეყანა იყო. მერე, გულუბრალოდ გეტყვი, — არა. ბოლო წლებში ძველ ტრადიციებს აღდგენის კარგი პირი უჩანს. ქართველმა მამაკაცებმა (სამწუხაროდ, ჯერ მხოლოდ მათ), როგორც იქნა, განზე გადადეს „მორეგობა“ — ეშეჩენი, პარკებში, სპორტულ მოედნებზე ერთობ იმატა „სპორტულ ასაკ“ გადაცილებულთა რიცხვმა. ეშეი არ შეპარვია, რომ „ბანდაზმულთა“ ეს დაინტერესება მალე იჩენს თავს — შეიღებისთვის ხომ უდიდესი მნიშვნელობა აქვს მამის მაგალითს! ყველაფერთ ჩანს, კვლავ სპორტულ ერად ვიქეცეთ და, ბუნებრივია, გამარჯვებენიც იმატებს.

● ქართველი კაცი ფეხბურთის მიმართ მაინც განსაკუთრებით პრეტენზიელია..

— ამ პრეტენზიებს თავისი საფუძველი და გამართლება აქვს. არსად (ბრაზილიის გარეთ) არ შინაგანად ქართველი ბიჭებივით ბურთზე გადაგებული ბიჭები ჩვენს ქალაქებში ალბათ საკმარისია რამეფინმე ბიჭუნა, ბურთი ან ბურთისმაგვარი ნივთი და ფეხბურთიც გაჩაღებულია. არც რომ მაყურებელს სეჩიდება მოპაკეტეკეს? ვიღაც მსოფლიო ალუფლობს, ვიღაც ბურთის მიმწოდებელი — რით ორ ერის სანაბიჭაზე? ეს. ყველფერი, შეიძლება ითქვას, სისხლში ვვაქვს და რაღა გასაკვირა გულშემატკივრის პრეტენზიები? ბაგრამ გამარჯვებასაც თავისი დრო უნდა დაუდგეს. ახლა კი მოკლედ ვიტყვი: ჩვენი ფეხბურთი ალმაკად ვზას დაადგა და ჩემი, როგორი გულშემატკივრის აზრი ის არის, რომ მალე ჩვენს ეზოშიც ამწყვა ქორწილი.

ბულეშვილაძეების კითხე

ჩვენს ეზოშიც იქნება ქორწილი!

შეიდი წლის იყო. იმ ზაფხულსაც სოფელ დიმში ატარებდა. მისი კმელი ბიეშა კარგა გვარიანად ცურავდნენ — ხანაწყალზე განივად ხეიდზედ რამდენჯერმე უსეამდნენ მხარეს. იდგა მდინარის პირას ბაშბის ქეოლსაკენ თეთრი, ვამბდარი, მოოცხეი ქალაქელი ბიეი და, ცოტა არ იყოს, შეერთ უყურებდა ზეალს შეთამაშებულ თანატოლებს.

— „ბიეი არ ვიყო, თუ თქვენსავით არ ვისწავლო ცურვა“, — ამოიჭირა გულში და ის დღე იყო, მოსვენება დაკარგა.

სოფელში გასართობს რა გამოლევს! რაცა ბიეებს ცურვა მობეზრებოდათ და ლაზეის ან ოქობანას სთამაშოდ ტყეში გადიოკარგებოდნენ, თამაზი ხანაწყალთან „განმარტოდებოდა“. ნელ-ნელა, თანდათან გაეშინაურდა მდინარეს და ცოტა ხანში, თავისად გასაცურავდ. სოფლის ყორეს ეჯარებთან ცურავმა.

ზაფხული მიიელა. ცურვაზე ფიქრი სიზმარ-ცხადად გადაექცა. პირველ სეკტემბერს ზეურეზე ჩანთამოკიდებული სკოლაში მიდიოდა ეს ხატრობდა, მალე გასულიყო ეს ზამთარი, რომ ისევ სოფელში წაეეყანანთ.

— ჩემი ეიმდერიანელი და მოცეკვავე ზმობლები კი სხვაგვარად ფიქრობდნენ, — ოდნავ სევდიანი

ოჯახისა და მუსიკის წინაშე გამოიმქენი პროტესტიდან ერთი თვეც არ იყო გასული, რომ თამაზმა თავის მეგობარ ვაჟა თოფურიასთან ერთად ცურაზე დაიწყო სიარული. ლუკა ითაკიძეის ჯგუფში მიხვედა.

ვარჯიშს ეეჯიბრება ცვლდა, ეეჯიბრებას — ისევ ვარჯიში. არჩეული ეზის სიყვარულა ნაყოფიც საკადრისი გამოიღო — ცურვაში საქართველოს ბრიგადაზის და „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს ოთხეზის ჩემპიონი გახდა, ეპატეკეს ზორის.

მაგრამ სისხლმა და ენერგმა მადა. ჯერ ინსტრუმენტი არ მომიყოდა თვალში, ამბელი ყუთი როგორ უნდა ეთარინა-მეთქი. პირველ ეკაკეთილეზე მაინც წავედი. სკოლიდან რომ ეპრუნდებოდი, მახსოვს, კარგა ხანს ვიდექი ეკიჩარებაზე. მაშინ თერმეტსართულიან სახლში ეცხოვრობდა. ეკიჩთა მიელანზე ტრამვაი დადიოდა. ადიდ ბებიაჩემის პეჭნიი ნაყიდი ეიოლინჭელი და რეალეზე დადგენ ვიდექი და ტრამვაის გამოელის ველოდებოდი. როცა ჩემი ინსტრუმენტის ნაფიტები ექეთ-ექეთ გადაეცვალა, ზინისკენ მოგაეოცხლე. ბებიამ ხელეარიელი რომ დამინახა, ეიოლინჭჩელი რა უკავიი, მკითხა. ქვეკეთი, ტრამვაის რეალეზე გდია-მეთქი, ეუთხარი...

ოჯახისა და მუსიკის წინაშე გამოიმქენი პროტესტიდან ერთი თვეც არ იყო გასული, რომ თამაზმა თავის მეგობარ ვაჟა თოფურიასთან ერთად ცურაზე დაიწყო სიარული. ლუკა ითაკიძეის ჯგუფში მიხვედა.

ვარჯიშს ეეჯიბრება ცვლდა, ეეჯიბრებას — ისევ ვარჯიში. არჩეული ეზის სიყვარულა ნაყოფიც საკადრისი გამოიღო — ცურვაში საქართველოს ბრიგადაზის და „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს ოთხეზის ჩემპიონი გახდა, ეპატეკეს ზორის.

მაგრამ სისხლმა და ენერგმა მა-

ინც თავისი ?ნა — თამაზმა ქორეოგრაფიული სასწავლებელი დაამთავრა და თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრის სოლისტი გახდა. სამოციანი წლების ქართველ მაყურებელს კარგად ახსოვს მისი ცეკვა „ქართული“ ოპერებში „დაისი“, „ბებისალმა და ეთერი“, „დარეჯან ცბიერი“, „ღიღილოტის მარჯვენა“, „მინდია“, სოლო პარტიები ბალეტებში „ფეჩონი“, „გორდა“... ბოლო ოცი წელიწადია, თამაზ ღოღობერიძე ნინო რამაშვილისა და ილიკო სუხუშვილის ანსამბლში ცეკვავს, ვეტერანი სოლისტია ამ ანსამბლისა, რომელსაც არც ზეადგინება, არც დითოროამბები არ სპრიდება.

— სპორტის გულშემატკივარი?.. რა თქმა უნდა, დავრჩი. საქართველოში ხომ ყოველი კაცი გულშემატკივარია, მე კი, სპორტსმენივრომ არ ეყოფდიოყავი, გულშემატკივარი მაინც გავხდებოდი. სხვა-ზაზე აუზიც იყო, სადაც მოცურავეები და ფეხბურთელები ვარჯიშობდნენ. აუზს ვერც მე ვეუვლიდი გულგრილად ვვეღლი და გერმანელებმა „მოციკვავეებს“ შორის საქართველოს ჩემპიონი“ შემაჭქვეს. როგორ დამდგიწყდება შეხვედრა პელესთან? 1968 წელს ბრაზილიაში ჩავედით. ანსამბლი სან-პაულს სტადიონზე, „სანტოსს“ ვართამაზე მიიწვიეს. რაა თქმა უნდა, ბელესთვის თვალი არ შემიმორეხია. საკვირველად გულისხმიერიც აღმოჩნდა — ვართამის დამთავრებისთანავე მოვედი, მადლობა გადადგეხადა, ჩვენთან ერთად სუფრაზე გადაიღო, ცოტა ხანს გვესაუბრა, მე ვიკი საქართველო, მუსხა და მეტრეველს ვიცნობო, დაგვიმეორებინა და წავედი..

● თქვენი აზრით, როგორი დამოკიდებულებაა ერის სპორტულ-ზანა და ამ ერის წარმომადგენელ-თა მიერ მოპოვებულ მედლებს შორის?

— ამ შეკითხვაზე ერთგვაროვანი პასუხის გაცემა საკმაოდ ძნელია. თუმცა მაინც შეიძლება ითქვას, რომ ეს დამოკიდებულება პირდაპირპროპორციულია, ყოველ შემთხვევაში, ყველაზე ხელსაყრელ, მომგებიანი სწორედ ასეთი დამოკიდებულებაა.

სამოციან წლებამდე საქართველო ნამდვილად სპორტული ქვეყანა იყო. მერე, გულუბრალოდ გეტყვი, — არა. ბოლო წლებში ძველ ტრადიციებს აღდგენის კარგი პირი უჩანს. ქართველმა მამაკაცებმა (სამწუხაროდ, ჯერ მხოლოდ მათ), როგორც იქნა, განზე გადადეს „მორეგობა“ — ეშეჩენი, პარკებში, სპორტულ მოედნებზე ერთობ იმატა „სპორტულ ასაკ“ გადაცილებულთა რიცხვმა. ეშეი არ შეპარვია, რომ „ბანდაზმულთა“ ეს დაინტერესება მალე იჩენს თავს — შეიღებისთვის ხომ უდიდესი მნიშვნელობა აქვს მამის მაგალითს! ყველაფერთ ჩანს, კვლავ სპორტულ ერად ვიქეცეთ და, ბუნებრივია, გამარჯვებენიც იმატებს.

● ქართველი კაცი ფეხბურთის მიმართ მაინც განსაკუთრებით პრეტენზიელია..

— ამ პრეტენზიებს თავისი საფუძველი და გამართლება აქვს. არსად (ბრაზილიის გარეთ) არ შინაგანად ქართველი ბიჭებივით ბურთზე გადაგებული ბიჭები ჩვენს ქალაქებში ალბათ საკმარისია რამეფინმე ბიჭუნა, ბურთი ან ბურთისმაგვარი ნივთი და ფეხბურთიც გაჩაღებულია. არც რომ მაყურებელს სეჩიდება მოპაკეტეკეს? ვიღაც მსოფლიო ალუფლობს, ვიღაც ბურთის მიმწოდებელი — რით ორ ერის სანაბიჭაზე? ეს. ყველფერი, შეიძლება ითქვას, სისხლში ვვაქვს და რაღა გასაკვირა გულშემატკივრის პრეტენზიები? ბაგრამ გამარჯვებასაც თავისი დრო უნდა დაუდგეს. ახლა კი მოკლედ ვიტყვი: ჩვენი ფეხბურთი ალმაკად ვზას დაადგა და ჩემი, როგორი გულშემატკივრის აზრი ის არის, რომ მალე ჩვენს ეზოშიც ამწყვა ქორწილი.

ბულეშვილაძეების კითხე

ცხენოსნები ემუშიდობებიან იპოდრომს

14 ოქტომბერს თბილისის სახელმწიფო იპოდრომზე დაიხარა 1984 წლის ცხენთაგოცდან სეზონი. გათამაშდა ტრადიციული და სახელოვანი პრიზები.

გაიმართა „საშემოდგომო პრიზი“ როგორც 2-წლიანი წმინდა სისხლის ულაყებისთვის, ასევე ფაშატებისთვის (1600 მ). დიდი ულაყებისთვის მოიგო ყულარის ცხენსაშენის მხედარმა ა. ოლოხოკმა (ცხენი „ზანგალანი“), ხოლო ფაშატებისთვის — დადამშენის ცხენსაშენის მხედარმა ა. პავლოვმა (ცხენი „ბელანი“).

„საკრთველოს სახელობის პრიზში“ პირველი ადგილი (ჩორთმაგალ ცხენებს შორის) დაიკავა პიერეროსკის ცხენსაშენის პირველი კატეგორიის მხედარმა ე. მაჭსიმოვმა (მანძილი 2400 მეტრი).

1600 მეტრზე 3-წლიანი წმინდა სისხლის ცხენებისთვის გათამაშდა ქართული ცხენსანური სპორტის დიდი მომაგალი კაპიტან ნაკაულების ხსოვნის პრიზი. ამ დოღში მონაწილეობდნენ მოხალისე მხედრები. პირველობა წილად ხვდა მხედარ პ. თავხელიძეს. „სეზონის დასრულის პრიზი“ მოიგო ა. ოლხოვიკმა (ცხენი „ერლიკონი“). ჩბოლაში მოყვარულთა პრიზზე ჩორთმაგალი ცხენებისთვის გამმარჯვა კ. ჩიქოვანმა.

„გამოსათხოვარ პრიზზე“ ოთხწლიან წმინდა სისხლის ცხენებისთვის (3200 მეტრი) ყველას კაკვე ოლხოვიკმა ჯოკა (ცხენი „პეტრუპოლისი“).

თამაზ ქიქავა.

სურათებზე: დოღი თბილისის იპოდრომზე, „საშემოდგომო პრიზზა“ გამარჯვებული — ა. პაველოვი (მარცხნივ) და მწვრთნელი დ. თამბაგარი.

ავტორის ფოტოები.

კეთილი ნაყოფი

ქარელის რაიონის სოფლებში ყოველ შაბათ-კვირაობა და უქმე დღეებში იმართება შეჯიბრებები ქართველ ჭიდაობაში, რომლებსაც მუდამ უამრავი მაყურებელი ესწრება. ამ კარგმა ტრადიციამ კეთილი ნაყოფი გამოიღო — რაიონში ბევრი სახელოვანი მოუდგეს აღორძინდა, მათ შორის საბჭოთა კავშირის, მსოფლიოსა და ოლიმპიური ჩემპიონები: შოთა ჩიჩინაძე, თემურ ხუციშვილი, ბეროკა ბეგელეკიანი, ბერუკა ბეგელეკიანი ფილიპ ფინანტაია, ჯემალ ბეგელეკიანი და მრავალი სხვა.

ზემოხვეულრეთი ერთ-ერთი ულამაზესი სოფლია ქარელის რაიონში, იქაურებს უყვართ ქართული ჭიდაობა და საკმაოდ ძლიერი ფალავნებიც ჰყავთ. მათი მოჭიდავეები ზრნიდან ჩადიან სტუმრად ვორის, კასპისა და ხაშურის სოფლებში და წარმატებითაც ასპარეზობენ ნახერხმოყოლილ საჭიდაოზე.

ამ ზაფხულს ზემოხვეულრეთში ყოლმეურნეობის თავმჯდომარის ტორიელ ანაბიშვილის თავაკეობით მშვენიერი საჭიდაო მოეწყო, მაყურებლებისთვის მოაწყვეს ტრიბუნა, გაიკეთეს შუქი და პირველი შეჯიბრებებიც ჩაატარეს. იმ დღეს თავიანთი თანასოფლელების ეული ასპანძისა და ბეეან მსხალაძის საბელობის პრიზებზე გამმარეს მეტად საინტერესო ორთაბრძოლები. წონითი კატეგორიების მიხედვით გამარჯვეს: თემურ კაკაშვილმა (სოფელი სკრა), ოოლად ბაბანასოვმა (ვაეა), ზურაბ ყეინაშვილმა (ზემოხვეულრეთი), გურამ ელპაქიძემ (ვმბი), ემზარ მსხალაძემ (ზემოხვეულრეთი), ანშაკ ბამულოვმა (ვაეა), ჯემალ შეგდლიშვილმა (ზემოხვეულრეთი) და ოთარ შერაზადაშვილმა (ვაეა).

აღსანიშნავია, რომ ვეტერანი ფალავნის ბეეან მსხალაძის სახელობის პრიზს დაეუფლა მისივე ეაეი — ემზარ მსხალაძე.

ქრისტეფორე ინიოაშვილი, სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი.

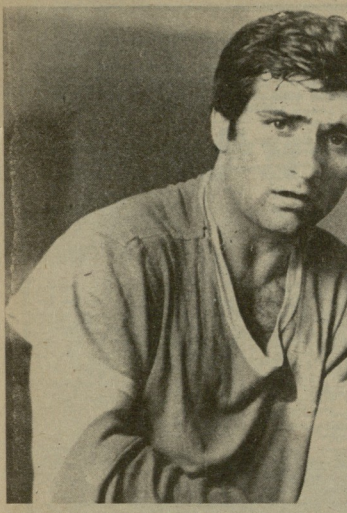

სსრ კავშირის თასის მფლობელი

თემო ყაზარაშვილი

(კლასიკური ჭიდაობა)

დაბადა 1959 წლის 7 დეკემბერს ახმეტის რაიონში.
წონა 48 კგ. სიმაღლე 154 სმ.
სპორტის დამსახურებული ოსტატი, სპორტსაზოგადოება „შრომითი რეზერვების“ წარმომადგენელი.
მწვრთნელები — საბჭოთა კავშირის დამსახურებული მწვრთნელები ილია ჩხარტიშვილი და ომარ გეგეშაშვილი.
დამამთავრა საქართველოს ფიზიკურტერის ინსტიტუტი. ამჟამად სწავლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ვაჭრობის ეკონომიკის ფაკულტეტის III კურსზე. ჰყავს მეუღლე და 5 წლის ქალიშვილი.
საუკეთესო სპორტული შედეგები: 1979 წელი — მსოფლიოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის, 1980 — მსოფლიოს თასის მფლობელი, 1981 — მსოფლიო უნივერსიადის ჩემპიონი პირად და გუნდურ შეჯიბრებებში, 1982 — სსრ კავშირის ჩემპიონი, მსოფლიოს ჩემპიონი, 1983 — სსრ კავშირის ხალხთა სპარტაკიადა — II ადგილი, მსოფლიო ჩემპიონატი — III ადგილი, 1984 — სსრ კავშირის ჩემპიონი, სსრ კავშირის თასის მფლობელი პირად და გუნდურ ტურნირში.

გამარჯვება წუთნახევარში და... ქვეყნის თასი

თემო ყაზარაშვილმა კარგა ხანია დიამკიდრა ადგილი უძლიერესთა შორის. ოცდაშვიდ წელს ფილაქვის სპორტულ ბიოგრაფიას ათიოდნეული ფურცელი ამატებს. საბჭოთა კავშირის ნაკრების შემადგენლობაში პირველად 1978 წელს ითამაშეს, მას შემდეგ უმჩატეს წონაში ნებისმიერი რახვის შეჯიბრებას უპირველეს ფავორიტად ითვლიან. წლეულდელი სპორტული ცეზონი ძალად იღლიანი ვერ გამოდგა ყაზარაშვილისათვის. მარცალია, თვალეფალნი საკვანძო ჩემპიონატი მოიგო, შემდეგ კიდევ ორ დიდ საერთაშორისო ტურნირში გაიმარჯვა (ნორვეგიასა და გერმანიაში), მაგრამ წლის ყველაზე ძნიშვნელოვან შეჯიბრებაზე („მეგობრობა-84“) ხელი მოეცარა, მხოლოდ მეოთხე ადგილი დაიკავა. ამასობაში ქვეყნის ნაკრებში დამწყებლურად ნაბიჯი ბალეული ფალავანი მაგდინ ალაბეგოდევი, რომელმაც წლეულს ევროპის ჩემპიონის წოდება შოიპოვა. თავი გამოიჩინა კიდევ ერთმა ბაკოელმა მოუხდავემ — ილგამ უმიევმა (პოდდუბნის საერთაშორისო ტურნირში გაიმარჯვა), მაგრამ ყაზარაშვილს დიდი ხნით არ დაუთმია უმჩატეს წონაში ლიდერის „ფუნდირი“.

— საბჭოთა კავშირის თასის გათამაშებისთვის საგანგებოდ ვემზადებოდი, უშუალო კონკურენტებთან ბრძოლაში უნდა გამომეცადა თავი. ცხადია, ჩემი გუნდისთვის — „შრომითი რეზერვების“ ცეხტრალური საბჭოს ნაკრებისთვისაც სარგებლობა უნდა მოგტანა...

● რა სისტემით გათამაშდა თასი ერასნოიარსკში?

— თუ არ ვცდები, საკადრისო თასი ამ სისტემით არასოდეს გათამაშებულა: პარალელურად ტარდებოდა გუნდური ტურნირიც და პირადი შეჯიბრებაც. ის მოკიდავეები, რომლებიც სპორტსაზოგადოებათა და უწყებათა ნაკრებებში ვერ მოხვდნენ, მაგრამ წლეულდელ საკადრისო ჩემპიონატში პირველი-მეოთხეს ადგილები დაიკავეს, პირად ტურნირში ასპარეზობდნენ. ჩემს წონაში, მაგალითად, ასეთები იყვნენ ტიმეშენკო პარფიონოვი და კეფიშვილი გურიანოვი. კრასნოიარსკში სულ თერთმეტი გუნდი ჩამოვიდა. ჩვენ, „შრომითი რეზერვების“ წარმომადგენლებმა „წინასწარი შეხვედრები მოვუგეთ „ლოკომოტივის“, „ეოფლიკის“, „დინამოსა“ და „ბუოვესტნიკის“ მოკიდავეებს, ფინალში კი ომიელებს შევხვდით. გადამწყვეტი პაექრობა ფრედ (15:15) დამთავრდა. მაგრამ ჩვენ მეტი წმინდა მოგება აღმოგვაჩინდა და სასაკი თასი დვისაკუთრეთ. ამასობაში ბევრი რამ გაიარეკა პირად შეჯიბრებაში, გუნდურ ტურნირში მოპოვებული ქულები აქაც გვეთვლებოდა. მე უკვე დამარცხებული მყავდა ეზა. ეკიე და ალაბეგოდევი, ასე რომ, დამატებით მხოლოდ ერთი შეხვედრის (ფურიანოვთან) ჩატარება მომიხდა... წუთახანვარში წმინდად გავიმარჯვე და თასიც დავსაკუთრე; უმაეეი მეორე ადგილზე დარჩა, ალაბეგოდევი — მესამეზე.

● მომავალში რა შეჯიბრებები გელოდა?

— ნოემბერში ფინეთში მსოფლიო თასი უნდა გათამაშდეს. ჯერჯერობით დაღგენილი არ არის, ვინ გაგეგზავნება ამ შეჯიბრებაზე, თუმცა ნაკრების მწვრთნელებმა წონითი კატეგორიების მიხედვით უკვე დასახელეს პირველი ნომრები. უმჩატეს წონაში კანდიდატთა შორის პირველ ნომრად ისევ მე ვარ... გთხოვ არანაკლებ სიტერესო და დაძაბული სეზონი მოგველოს — საბჭოთა კავშირის პირველობა, ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონატები, საერთაშორისო ტურნირები...

თემო ყაზარაშვილი გუშინწინ გვეცხოფრო რეფერეციაში, გუშინ კი იგი საკრებულის „ლასკოლთა“ ნაკრებთან ერთად ნორვეგიაში, საერთაშორისო ტურნირზე გაემგზავრა. საქართველოს სპორტულ დელეგაციან სპორტის დამსახურებული ოსტატი რომან რურუა ხელმძღვანელობს.

ელეზუკა ბერიშვილი.

სტატისტიკოსის ბლოკნოტში

15 ოქტომბერს გაიმართა სსრ კავშირის 47-ე საფეხბურთო ჩემპიონატის 29-ე ტურის შეხვედრები. გთავაზობთ ამ მატჩების სტატისტიკურ მონაცემებს:

„შახტიკორი“ — „დნეპრი“ 2:2 (0:1). პროტასოვმა და ჩერედნიკმა 2 ბურთი გაიტანეს ტაშკენტელთა კარში, შემდეგ კი ეს სტამბრთა მხარეს დაინიშნა 2 პენალტი, ნოვიკოვმა ორივე ზუსტად გამოიყენა.

დუბლიორები — 0:2.

„სპარტაკი“ — „მეტალისტი“ 2:0 (1:0). „მეტალისტის“ კარში ორივე ბურთი ჩერნესკოვმა გაიტანა და ორივე — 11-მეტრიანი.

დუბლიორები — 1:1.

„დინამო“ (მოსკოვი) — „შახტიორი“ 1:0 (0:0). ერთადერთი ბურთი 65-ე წუთზე პეტალტით გაიტანა ბელანოვმა.

გაფრთხილებულ დონეცკელი პოკოდინი.

დუბლიორები — 3:1.

„დინამო“ (კიევი) — „არარატ“ 7:0 (3:0). პირველი ბურთი ერეკვნელთა მკვეთა კირაკოსიანმა საკუთარ კარში გაიტანა, შემდეგ კი ეტუშენკომ (2), კაზაიეოვმა, მიხაილიჩენკომ, რაციმა და ოლეფირენკომ ანგარიში 7:0-მდე გაზარდეს.

დუბლიორები — 2:0.

„ზენიტი“ — „ცსკა“ 2:0 (2:0). ბურთები გაიტანეს მელნიკოვმა, სტეპანოვმა და ბარანიკმა.

გაფრთხილებულ ცსკა-ს ფეხბურთელი ბურდანოვი.

დუბლიორები — 1:1.

„დინამო“ (მინსკი) — „ტორპედო“ 2:0 (2:0). ბურთები გაიტანეს კურნენინმა, კონდრატიევმა და შალიმომ.

მატჩს სჯიდა საქართველოს მსაჯთა კოლეგიის პრეზიდიუმი: ვ. მიმინოშვილი, მ. ხანიაშვილი, უ. ფურცელაძე (ყველა — თბილისი).

დუბლიორები — 4:1.

ასკ (ლენინ როსტოვი) — „ნეფტჩი“ 2:2 (1:0). როსტოველმა ნიკიტინმა 2 ბურთი გაიტანა მეტოქის კარში, მაგრამ ვახაბ-ზადემ და ახმედოვმა ორივე გოლი გაქვითეს. ჯერ გაფრთხილებულ, შერე კი მინდვრიდან გააძევეს როსტოველი ფეხბურთელი გონჩაროვი.

„ფალვანიანი“ — „ალიანთი“ 2:0 (0:0). ბურთები გაიტანეს იაკუბოვსკასმა და ბარანოვსკასმა.

გაფრთხილეს „ქაიერათის“ მოთამაშეები ნიკიტენკო და ალალეევი.

დუბლიორები — 2:3.

● ევროპონატის ბომბარდირთა სიას კვლავინდებურად მეთაურობს ლენინგრადელი ყალუდგინი, რომელმაც 16 ბურთი გაიტანა. მას ერთი ბურთით ჩამორჩენილა დნეპროპეტროვსკელი პრეტასოვი. „ერეკვნელმა მხითარიანმა (ა. სარკისოვი) 14-ჯერ [illegible] ნეს.

● ფლეანდელი ჩემპიონატის სარეკორდო ანგარიშია 7:0, ასე დაამარცხეს კიევის დინამოელებმა ერეკვნის „არარატი“.

● 15 ტურის მანძილზე დაუმარცხებლად იბრძვიან მინსკის დინამოელები, ზედიზედ მეოთხე მატჩი წააგო დონეცკის „შახტიორმა“, 9 ტურის მანძილზე არ გაუმარჯვიათ ცსკა-ს ფეხბურთელებს, თანაც მათ ზედიზედ ხუთ მატჩში ვერც ერთი ბურთი ვერ გაიტანეს მეტოქის კარში.

გათამაშების ცხრილი

დუბლიორთა შეჯამდენელობანი

მდგომარეობა 18 ოქტომბრისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.	
„დნეპრი“	29	18	7	4	49-26	43	
„დინ.“ კ.	29	20	2	7	51-22	42	—
„დინ.“ თბ.	29	16	3	10	55-38	35	
„ქაირათი“	29	14	5	10	39-32	33	
„ნეფტჩი“	29	13	6	10	38-33	32	
„დინ.“ მნ.	29	12	7	10	44-43	31	
„ზენიტი“	29	12	7	10	31-30	31	
ცსკა	29	11	9	9	39-30	31	
„დინ.“ მ.	29	11	8	10	36-31	30	
„მეტალ.“	29	11	7	11	37-42	29	
„ტორპ.“	29	11	5	13	42-43	27	
„შახტიორი“	29	10	6	13	35-34	26	
„ალალერ.“	29	10	6	13	30-43	26	
„არარატი“	29	9	7	13	27-40	25	
ასკ რ.	28	7	10	11	28-40	24	
„ფეიხთან.“	29	7	7	15	32-51	21	
„სპარტაკი“	28	5	9	14	37-51	19	
„ჩერნომ.“	29	4	7	18	28-49	15	

ევროპის საალფო ტურნირები

განრიგი შეიცვალა

ევროპის საფეხბურთო ასოციაციათა კავშირმა ცვლილება შეიტანა ევროპის საალფო გათამაშებათა განრიგში, კერძოდ, საბჭოთა გუნდები — მოსკოვის „სპარტაკი“ და მინსკის „დინამო“ უეფა-ს თასზე თავიანთ პირველ მეოქვსმეტეფფინალურ მატჩებს სტუმრად ჩაატარებენ. 24 ოქტომბერს სპარტაკელები ლიფეცკში (ცდრ) შეხვდებიან „ლოკომოტივს“, ხოლო მინსკელები ლისაბონში ითამაშებენ „სპორტინგთან“ (პორტუგალია).

ბაკენნბაუერი

პელე და ბეკენბაუერი... ფეხბურთის წესების წინააღმდეგ

პელესა და ბეკენბაუერს სრულ აბსურდად მიეჩნიათ ის, რომ 11-მეტრიანს მკვეთლთა ყველა გარეშე ასრულებენ, სხვა სპორტიმა დარტყმების დროს კი მცველებს უფლება აქვთ კედელი აღმართონ. რატომაა, რომ თუ დარღვევა კარის ხაზიდან 16,5 მეტრის დაცილებით მოხდა, ბურთი დასარტყმელად კარისკენ უფრო ახლოს მიაქვთ, 11 მეტრზე, თანაც მეკარისა და პენალტის დამრტყმელის გარდა სპორტიმო მოედანზე სხვა არაავინ არ უნდა იმყოფებოდეს, მაგრამ თუ დარღვევა კარის ხაზიდან 17 მეტრის დაშორებით მოხდა, აქ უკვე სულ სხვა კანონებია და დამრტყმელს წინ მცველთა კედელი ეფარება. პროკურატის ავტორთა წინადადებით სპორტიმო დარტყმების დროს დამცველი ბუნდის კედელი საერთოდ უნდა გაუქმდეს.

პელე და ბეკენბაუერი კატეგორიულად უარყოფენ ფეხბურთში ფრეს. ან მოგება, ან წაგება, სხვა არაფერი! მათ გარკვეული ექსპერიმენტები ჩატარებიათ ამერიკის შეერთებული შტატების საფეხბურთო ლიგაში. იქ, თუ 90 წუთის მანძილზე გამარჯვებული არ გამოვლინდა, ინიშნება 2 ტაიმი თითოეული 7, 5 წუთის ხანგრძლივობით. თუ გამარჯვებული ვერც ამ 15 წუთის მანძილზე გამოვლინდა, ყველაფერს გადაწყვეტს დამატებითი პენალტები, თანაც ეს უნდა გაკეთდეს „ამერიკული წესით“: თავდამსმელი 32 მეტრის მანძილიდან ბურთიანად უახლოვდება კარს, მეკარეს კი უფლება აქვს მის შესახვედრად გამოეფიხინ კარიდან, როგორც ეს ჰოკეიშია.

პრიკერების ავტორები ქულთა დარიგების ახლანდელი წესის შეცვლასაც მოითხოვენ. მათი შეხედულებით გამარჯვებისთვის უნდა დაიწეროს 6 ქულა, თანაც გატანილი გოლებისათვის გუნდმა დამატებითი უახლესება უნდა მიიღოს (მაქსიმუმი 9 ქულა). შეიძლება ისეც მოხდეს, რომ დამარცხებულ გუნდსაც ეერგოს ქულები.

„თამაშგარე მდგომარეობის“ ფენომენი ალბათ ბევრ ადამიანს ეგონა, ალბათ ბევრ ადამიანს ეგონა, ალბათ ბევრ ადამიანს ეგონა,

ამ ეხტონელ სპორტსმენს მთელ მსოფლიოში იცნობენ. სპორტის დამსახურებული ოსტატი, მონრეალის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი, 1977 წლის მსოფლიოს ეროვნულის გამარჯვებული ოროლის პირად, ასე ეუწოდენ ჩათვლილი, 1978 და 1979 წლების მსოფლიოს ველოსრბოლის ოჯახის პროსპექტი ეუწოდენ ჩათვლილი — ასეთია ავო პიკუუსის ნამსახურობის ორასრული ნუსხა.

აავო პიკუუსი: „ტრასას არ ვლალაგობ“

მას მარილივ კარგად იცნობენ, მაგრამ ალბათ ყველამ როდი იცის, რომ ველოსპორტი განიკმეული ბრბოველის ერთადერთი სულგაორული არ არის. საფბრთი არა ჩვეულებრივ გატაცებაზე, სხვა ვეარად ჰობისაც რომ ეძახიან, არამედ საქმეზე, რომელიც შეიძლება თქვას უმთავრესი გაგდა მის ცხოვრებაში.

მაშრამ მოსკოვის - ავტოტრალის ეკანასკნელ ეტაპზე ეკრანალიტებისა და მაყურებლების ყურადღება მიიპყრო ეკიპაჟმა, რომელმაც... ოცდამეოთე ადგილი დაიკავა. ინტერესი სულ ილი ისაწყენი იყო. საქმესთან იყდა სპორტულ სამყაროში კარგად ცნობილი ველოსმბრთველი ავო პიკუუსი. იგრძნობდა, რომ ასეთი უჩვეულო ადგილი სულაც არ აღელვებდა სპორტსმენს. ეი მის გაზრდამ შეაშინა ალითაკი კი ავოს ნამდვილად არ მოეწონა. ასე იყო თუ ასე, ჟურნალისტებმა მაინც მოახერხეს ინტერვიუს აღება.

პირველი შეკითხვა საკმაოდ დელიკატური გამოდგა: ძნელი ხომ არ არის სპორტული ოლიმპის დაპყრობის შემდეგ უცვნ ყველაფრის თავიდან დაწყება ამ, ცოტა არ იყოს, რთულ სახეობაში?

—ნებისმიერ სპორტსმენს ადრე თუ გვიან მაინც უხდება კვარტლებეიდან ჩამოსვლა — ფილოსოფიურად შენიშნა ავ

მ. — და თუ მხოლოდ 30 წლისა ხარ, ნუთუ მთელი დარჩენილი ცხოვრება იმის მოგონებაში უნდა გატარო, რომ ოდესღაც შენ ეს წარმოადგენდი რაღაცას? თითმბერტი წელლეადი შეეწყალ ველოსპორტს. ბუნებრივია, ამ წლებს ფეგალოდ არ ჩაუვლია. სამეგ მარტო გამარჯვებები არ არის. სპორტი ჩემთვის ადამიანებთან ურთიერთობის ანბანად იქცა. შეეიცანი ონა არის ნამდვილი კაცური მეგობრობა, გვიგე, როგორ ფა რა ფასად იკვედება ძლიერი ხასიათი. ზოგჯერ ადამიანი ქარსა და ცეცხლში გაივლი, მაგრამ ვერ უძლებ სდელსაწყოულო ფაფარებს. არადა, ეს ფაფარები, იმის გარდა, რომ ადიდებს ჩვენს გამარჯვებებს, ბევრს გვავალებს კიდეც... პირველ ყოელსა ამას, რომ გამოდგმბით უნდა ეგზადო მომავალი ბრძოლებისთვის.

ჩემთვის ახალ მეგრეგალად, რომლის დაპყრობაც საბოლოოდ გადაეწყვიტე ავტოსპორტი იქცა. სიჩქარის შეგრძნება, სრულყოფილი და თვითგამოხატვის საუკეთესო საშუალება, განსკისა. და ფიქრის ულეკი სპაადი — ასეთია ავტოსპორტი.

როგორ დაიწყო ეს ყველაფერი? ეს იყო სამი წლის წინათ. საქმე ის არის, რომ ეს ტონეფაში თითქმის ყოველ კვირის ხან ერთ, ხან მეორე რაიონში ეწყობა საავტომობილო შეჯიბრებები. რესპუბლიკური სპორტული გზეკეი „სპორტივნაია გზეტა“ რეგულარულად იწვევს ამ შეჯიბრებებში ყველა სპორტსმენ-თანრიგოსანს. სამი წლით ჩემს პირველ შეჯიბრებაში სტარტე ახალგიდიდ დაუშვეს. რალი მოეწყო შემოგომით რაკვერეს რაიონის კოლმეურნეობა „ვინნში“. მე ჩემი ადგილთან წყვედი, უფრო ცნობისმოყვარეობის გამო. მოფლიდნეთად III თარიგის ნორმატივი შეკასრულე. ფრთები შემეესა. ერთი კვირის შემდეგ მორიგ. შეჯიბრებაზე გავემგზავრე, ახლა უკვე კანონიერ საფუძველზე და... მეორეთანრიგოსანი გავხდი. ორი კვირის თავზე კი ეროვნულ თანრიგის ნორმატივიც შევასრულე. მაგრამ მერე ეფეფფერი ამე ეიოლად ალარ გაგრძელდა... ეს 22 მაისს ვარჯიშზე მოხდა, ერთი ფიფინ ადრე „ალეკა 81“-ის დაწყებამდე, ეტყობა, ნაადრეად ჩავთვალე თავი ნამდვილ ავტომრბოლად, ზედმეტად თვითდაჯერებდი, ცოტა არ იყოს, თამამად შევაგდე ავტომობილი მოსახვევში. სპალდეფრა 150-ს უჩვენებდა. სსლეკიმეკ არ დაკოფა. მიწაყრილზე გავეფრენ, ავტომობილი ერთნაბეგობეკერ ამოტოეზა ჰაერში, 50 მეტრი ძარცი ფასრიალდა და ასე აყოროვებული ბაირნდა. სამეფნიეროდ, არავინ დაშავებულა (ფეგიდგმა! როგორი ძალლობეკი ვარ მთის!), თუ მბეგეეფლობაში არ მეეიდეთ იმის, რომ ჩემი შტურმანი ავტომობილდან ამორძოლისას ფეხით შეიმტვრა. ამის შემდეგ კარგა ხანს მოვეწყი მანქანის შეკეთებას.

სხვა შემთხვევებიც იყო. ერთხელ — შტურმანად მიეყვებოდა სხვას

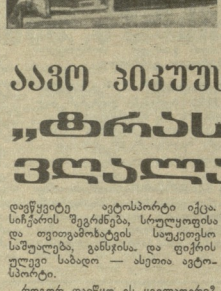

დაეწყვეტე ავტოსპორტი იქცა. სიჩქარის შეგრძნება, სრულყოფილი და თვითგამოხატვის საუკეთესო საშუალება, განსკისა. და ფიქრის ულეკი სპაადი — ასეთია ავტოსპორტი.

ეს ყველაფერი? ეს ეს ეს ... ეს ... ეს ...